

Når man bliver 65, bliver man fattig og isoleret.

Denne overskrift vil sikkert ikke vinde genklang hos ret mange af de danskere, der står for at skulle pensioneres eller lige er blevet folkepensionister.

Men for den gruppe, der hele livet har levet et liv begrænset af en funktionsnedsættelse, der er så omfattende, at de ikke har været i stand til at deltage i arbejdslivet og derfor har levet af og med en meget beskednen indkomst fra en førtidspension, er fattigdom og isolation er meget realistisk mulighed.

De mennesker, der aldrig har været på arbejdsmarkedet har naturligvis heller ingen arbejdsmarkedspension, deres indkomst livet igennem har været så beskednen, at opsparing har været vanskelig; altså har de kun folkepensionen på ca. 11.300 kr. *før* skat om måneden, når de opnår folkepensionsalderen.

Det kan i realiteten betyde, at der ikke længere er råd til invalidebil, eller at man må opgive sin ellers gode og billige ejerbolig - det kun er muligt at få boligydelse i en lejebolig.

Altså kan denne gruppe, der hele livet har levet med store begrænsninger både i udfoldelsesmuligheder og økonomi, efter folkepensionsalderen være henvist til isolation og direkte fattigdom.

Enkelte fremseende politikere forudså denne situation i slutningen af halvfemserne. Der blev derfor åbnet for muligheden af en særlig ATP ordning for førtidspensionister, hvor såvel pensionist som kommune månedligt indbetalte et beløb. Få år senere indså man, at denne særlige ATP kun havde begrænset effekt i form af en udbetaling på nogle få hundrede kroner månedligt efter 15 år opsparing. Man indførte derfor den særlige supplerende pension SUPP, men også den har den svaghed, at selv om førtidspensionisten indbetaler et beløb på ca. 150 kr. månedligt – et beløb som i alt fald i begyndelsen af 2000 tallet ikke var ubetydeligt for en førtidspensionist – så var effekten på udbetalingstidspunktet f. eks. 15 år senere begrænset til under 500 kr. mdl..

Denne særlige pensionsopsparing kan på ingen måde kompensere for den manglende arbejdsmarkedspension eller et liv med begrænset mulighed for anden pensionsopsparing.

Ydermere sker der det, at førtidspensionister, der har modtaget dækning af merudgifter i forbindelse med funktionsnedsættelsen – en kompensationsydelse, der skal dække de udgifter, der er en konsekvens af funktionsnedsættelsen - også mister denne udbetaling ved folkepensionsalderen. Man får altså ikke længere dækket merudgifter til transport, hvis man ikke kan bruge offentligt transport eller til særlige fritidsaktiviteter etc..

Som man så ofte tidligere har hørt i debatten: ” Lovgivningen er tilrettelagt på en sådan måde, at mennesker med funktionsnedsættelser forventes at blive helbredt den dag, de bliver folkepensionister”.

Jeg har selv levet med en funktionsnedsættelse hele livet. Jeg kender afmagten overfor alle de gøremål, man ikke kan deltage i, eller de ønsker man ikke kan få gennemført; følelsen af ” ikke at være som de andre” - og alt hvad deraf følger. Men hvordan må det være, når ens jævnaldrende bliver folkepensionister med store pensioner, der giver adgang til flere årlige rejser, og livlig social

aktivitet, hvis man selv er henvist til at flytte fra sin bolig og afgive sin uundværlige invalide bil for at grundes på andres nåde og barmhjertighed.

Danmark har i 2009 ratificeret FN's konvention om rettigheder for mennesker med handicap. Denne konvention lægger op til ligeset til adgang til alle samfundets facetter: mobilitet, tilstrækkelig levestandard og social tryghed, deltagelse i kulturlivet, rekreative tilbud, fritidsaktiviteter og idræt efter eget valg – på lige fod med alle andre. Men hvordan er det muligt, hvis man kun har til dagen og vejen, og ikke selv kan transportere sig??

Efter mit bedste skøn berører denne problemstilling i sit fulde omfang en meget lille gruppe mennesker, nemlig den gruppe som aldrig har været tilknyttet arbejdsmarkedet i normale stillinger anslået 60 personer årligt. En del flere er berørt af at dækningen af merudgifter bortfalder, anslået 250 mennesker årligt, men da en del af merudgifterne f. eks. til medicin, specielt tøj etc.. dækkes som personligt tillæg for folkepensionister med lav indkomst, så ville den samfundsmæssige økonomiske konsekvens af også at dække resterende merudgifter - også efter folkepensionsalderen - være overskuelig.

Jeg mener, det ville være nærliggende, at lade de mennesker, der har modtaget førtidspension hele livet, beholde deres førtidspension - et beløb på størrelse med dagpengene - og dermed deres beskedne levevis - ligesom de fleste andre gør, når de bliver folkepensionister..

Det forekommer mig ikke værdigt, at de mennesker, der hele livet har været underlagt svære ufrivillige begrænsninger, skal begrænset yderligere og i et omfang, der række rækker over smertegrænsen, blot fordi man fylder 65 år.

Birte Brejner